

velikost Své lásky, která se projevuje úsměvem a natahováním rukou ke komukoli. (...) Způsob Božího jednání je téměř omračující, protože se jeví jako nemožné, že by se zřekl Své slávy, aby se stal člověkem jako my. Jaké překvapení vidět Boha, který přijímá naše způsoby: spí, pije mateřské mléko, pláče a hraje si jako všechny děti! Bůh jako vždycky vzrušuje, je nepředvídatelný, neustále mimo naše schémata. Proto nás jesličky, jež ukazují Boha tak, jak přišel na svět, vybízejí, abychom přemýšleli o svém životě napojeném na Boží život a stali se Jeho učedníky, chceme-li dosáhnout nejzazšího smyslu života.

Když se přibližuje slavnost Zjevení Páně přidávají se do vánočních betlémů **figurky tří králů**. Tito mudrcové a bohatí vládcí z Východu se na základě pozorování hvězdy vydali na cestu do Betléma, aby poznali Ježíše a přinesli svoje dary: zlato, kadidlo a myrhu – zlato ctí Ježíšovu královskou hodnost, kadidlo jeho božství a myrha jeho svatě lidství, které zakusí smrt a pohřeb.

Pohledem na tuto jesličkovou scénu jsme voláni k zamyšlení nad odpovědností, kterou má každý křesťan za šíření evangelia. Každý z nás se stává nositelem radostné zvěsti pro ty, s nimiž se setká, a dosvědčuje radost ze setkání s Ježíšem a Jeho lásku konkrétními skutky milosrdenství. Mudrcové učí, že je možné vyjít zdaleka a dojít až ke Kristu. Jsou to bohatí muži, moudří cizinci, žíznící po nekonečnu, kteří odcházejí na dlouhou a nebezpečnou cestu, která je přivede až do Betléma. Tváří v tvář Dítěti Králi jsou prostoupeni velikou radostí. Nenechají se skandalizovat chudým prostředím, neváhají pokleknout a klanět se mu. Pochopí před ním, že Bůh se svrchovanou moudrostí řídí běh hvězd, jakož i chod dějin, sesazuje mocné a povyšuje ponížené. A po svém návratu do vlasti budou zajisté o tomto překvapivém setkání s Mesiášem vyprávět a otevrou tak mezi národy cestu evangeliu.

Před jesličkami se mysl ráda vrací do dětských let, kdy se dychtivě čekalo, až začne jejich strojení. (...) Nezáleží na tom, jestli je betlém stále tentýž nebo se bude každý rok měnit. Hlavně, že promlouvá do našeho života. **Všude a jakoukoli formou vyprávějí jesličky o Boží lásce, o Bohu, který se stal děťátkem, aby nám řekl, jak blízko je každé lidské bytosti v jakékoli situaci, ve které se nachází.**

NÁM NARODIL SE PÁN

Rodina, která ve sváteční den nejde na mši svatou, aby dala přednost ostatním farníkům v době omezeného počtu míst v kostele se ve vhodnou dobu shromáždí u svého domácího betléma, nebo kolem svíčky s betlémským světlem.

Průběh rodinné bohoslužby může vypadat např. takto:

- Nejprve si zazpíváme z kancionálu dvě až tři oblíbené koledy. Místo toho si můžete pustit CD s nahrávkou vánočních písní.
- Následuje **znamení kříže + úvodní slovo** někoho z rodiny, kdo umí dát najevo radost ze společné modlitby a z narození Spasitele. Je také vhodné vyjádřit před ostatními **ochotu ke smíření**, což se může zakončit úkonem kajičnosti jako ve mši:

Hlava rodiny říká: Ty jsi zastávce chudých, Pane: smiluj se nad námi. **Ostatní odpovídají:** Pane, smiluj se nad námi. **Hlava rodiny pokračuje:** Ty jsi útočiště slabých, Kriste: smiluj se nad námi. **Ostatní opakují:** Kriste, smiluj se nad námi. **Hlava rodiny:** Ty jsi naděje hříšníků, Pane: smiluj se nad námi. **Ostatní:** Pane, smiluj se nad námi.

Nebo:

Hlava rodiny: Přicházíš navštívit svůj lid v míru, Pane: smiluj se nad námi. **Ostatní:** Pane, smiluj se nad námi. **Hlava rodiny:** Přicházíš zachránit ztracené, Kriste: smiluj se nad námi. **Ostatní:** Kriste, smiluj se nad námi. **Hlava rodiny:** Přicházíš stvořit nový svět, Pane: smiluj se nad námi. **Ostatní:** Pane, smiluj se nad námi.

- Pak někdo z dospělých recituje **vstupní modlitbu** z misálu:

24.12. Slavnost Narození Páně – večer Štědrého dne: Bože, tys ozářil tuto posvátnou noc jasem pravého světla a dals nám poznat, že se tvůj Syn pro naši spásu stal člověkem; dej, prosíme, ať s ním jednou prožíváme věčnou radost v nebi. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. **25.12. Slavnost Narození Páně:** Bože, tys obdivuhodně stvořil člověka, a s ještě větší láskou jsi ho obnovil, vždyť tvůj Syn se stal jedním z nás a má účast na našem lidském životě; dej, ať my máme účast na jeho božství. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. **26.12. Svátek svatého Štěpána:** Nauč nás, Bože, žít podle toho, co dnes slavíme, ať milujeme i naše nepřátele, a tak následujeme svatého Štěpána, modlíciho se za ty, kdo ho kamenovali. Prosíme o to skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje

po všechny věky věků. **27.12. Svátek svaté Rodiny:** Posiluj nás, Bože, ať v každodenním životě následujeme příklad svaté Rodiny a svůj pozemský domov naplňujeme společenstvím lásky, abychom v nebeském domově dosáhli věčné odměny a radosti. Skrže tvého Syna našeho Pána Ježíše Krista, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

- Následuje **biblické čtení** na daný den (pokud máte k dispozici internet, můžete si pustit kvalitní nahrávku vybraného úryvku na www.kulturaslova.cz – pozor nutno vyhledat předem).
- Zazpívejte nebo recitujte žalm, příp. nějakou vánoční píseň.
- Modlete se **desátek růžence** – vybraný ideálně podle svátku:
 - 24.12. Kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila
 - 25.12. Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala
 - 26.12. Který na nebe vstoupil
 - 27.12. Kterého jsi, Panno, v chrámě našla
- Potom následuje **vyprávění, nebo čtení** podle potřeb účastníků: (A) s malými dětmi proberte jednoduchými vlastními slovy podstatu svátku – snažte se o názornost; (B) s většími dětmi, mládeží nebo dospělými se začtěte do níže připojeného listu papeže Františka o různých postavách z jesliček. Prosím, nebojte se číst text pomalu a v případě potřeby i na pokračování při další pobožnosti během Vánoc.
- Následují **přímluvy vlastními slovy**, modlitba **Otčenáš**, závěrečné **znamení kříže** a – pokud zpíváte – koleda **Narodil se...**
- Změny takto navrženého postupu, ke kterým vás vnitřně podněcuje Duch Svatý, jsou jistě možné a dobré. Jste přece u sebe doma a můžete se modlit v plné svobodě dětí Božích!

Z listu papeže Františka o významu a hodnotě jesliček (2019)

Podivuhodné znamení vánočních jesliček, tak drahých křesťanskému lidu, stále budí úžas a obdiv. (...) Kolik jen citů bychom měli zakoušet, když strojíme v betlémech pahorky, potůčky, ovce a pastýře! Takto si připomínáme, co předpovídali proroci, že totiž veškeré stvoření má podíl na slavném příchodu Mesiáše. Anděl a kometa jsou znamením, že jsme také povoláni vydat se na cestu k jeskyni a klanět se Pánu. (...) »Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam

stalo, jak nám Pán oznámil« (Lk 2,15) – říkají pastýři po tom, co jim oznámili andělé. (...) **Chud'asové a prost'áčci** v betlémě připomínají, že Bůh se stává člověkem pro ty, kteří více vnímají potřebu Jeho lásky a dožadují se Jeho blízkosti. (...)

Děti – ale také dospělí – často rádi přidávají do vánočního betléma jiné figurky, které s evangelním podáním zdánlivě nemají žádnou souvislost. A přece takováto představivost touží vyjádřit, že v tomto novém světě, který započal Ježíš, je prostor pro všechno, co je lidské, a pro každé stvoření. **Od pastýře ke kováři**, od pekaře k muzikantovi, od žen nesoucích džbány s vodou ke hrajícím si dětem... to všechno (v betlémě) představuje každodenní svatost (...). poněvadž Ježíš s námi sdílí Svůj božský život.

Postupně nás betlém přivádí k jeskyni, kde nacházíme **figurky Marie a Josefa**. Maria je maminka, která svoje dítě pozoruje a ukazuje těm, kdo přicházejí na návštěvu. Její soška umožňuje přemýšlet o velkém tajemství, do něhož byla tato dívka vtažena, když Bůh zaklepal na dveře jejího neposkrvněného srdce. Na andělovo zvěstování, žádající, aby se stala matkou Boží, odpovídá Maria plnou a totální poslušností. (...) Svého Syna si nenechává jen pro sebe, nýbrž ode všech žádá, aby naslouchali Jeho slovu a uváděli ve skutek (...) Vedle Marie jako ochránce Dítěte i jeho matky, je svatý Josef. Obvykle je znázorňován s holí v ruce a někdy, jak drží lampu. Svatý Josef plní velice důležitou roli v Ježíšově a Mariině životě. Je opatrovníkem, který neúnavně chrání svoji rodinu. Když jej Bůh upozorní na ohrožení Herodem, neváhá se dát na cestu a emigrovat do Egypta. A když nebezpečí pomine, přivede rodinu do Nazareta, kde bude prvním vychovatelem dítěte a jinocha Ježíše. Josef nesl v srdci velké tajemství, které obestíralo Ježíše a jeho snoubenku Marii, a jako spravedlivý muž se vždycky svěřoval Boží vůli, kterou také plnil.

Srdce betléma začne tlouci, když v den Narození Páně, vložíme do jesliček **figurku Dítěte Ježíše**. Tak se prezentuje Bůh, totiž v dítěti, aby se nechal přijmout v naší náruči. Ve slabosti a křehkosti skrývá svoji moc, která všechno tvoří a přetváří. Zdá se to nemožné, ale přece je tomu tak: v Ježíši byl Bůh dítětem a tímto stavem chtěl zjevit